

LÊ VĂN DOANH   TRẦN KHẮC TUẤN   LÊ ĐÌNH ANH

**101 THUẬT TOÁN VÀ CHƯƠNG TRÌNH
BÀI TOÁN KHOA HỌC KỸ THUẬT VÀ KINH TẾ
BẰNG NGÔN NGỮ C**

In lần thứ 6, có chỉnh sửa

EBOOKBKMT.COM
Tài liệu kỹ thuật miễn phí

NHÀ XUẤT BẢN KHOA HỌC VÀ KỸ THUẬT
HÀ NỘI – 2006

Lời giới thiệu

Khác với PASCAL, là ngôn ngữ cấp cao được xây dựng với mục đích để học tập và giảng dạy lập trình, ngôn ngữ C và ngôn ngữ phát triển của nó là C++ được xây dựng xuất phát từ những yêu cầu nội tại của tin học, vì thế C phản ánh những thành tựu mới nhất của phần mềm công nghệ tin học đó là tính cô đọng và rất gọn khi lập trình, có thể thâm nhập vào mọi nguồn dữ liệu và hệ thống. C có nhiều mô hình tổ chức bộ nhớ và nói chung người lập trình có thể biết sự tiến triển của chương trình trong bộ nhớ. C có nhiều toán tử rất mạnh. Chương trình viết bằng ngôn ngữ C có thể môđun hóa và ghép nối dễ dàng. C có tất cả những ưu điểm của ngôn ngữ cấp cao nhưng cũng có những đặc trưng của hợp ngữ...

Vì những ưu điểm kể trên, ngày nay các chương trình lớn đều được viết bằng C hoặc đang được viết lại bằng C. Hệ điều hành WINDOWS, UNIX... đều được viết bằng C. Ngôn ngữ C trở nên bắt buộc đối với các nhà lập trình chuyên nghiệp.

Ở Việt Nam, ngôn ngữ C và C++ đang được giảng dạy trong các khoa Công nghệ tin học, Điện tử và thông tin, Đo lường, Điều khiển... của các trường đại học và chuyên nghiệp. Nhiều sách hướng dẫn lập trình ngôn ngữ C do các tác giả trong nước biên soạn và biên dịch đã được xuất bản. Tuy nhiên vẫn còn thiếu bộ sách có tính chất thực hành về C, nhất là còn thiếu những tư liệu, cẩm nang giúp đỡ cho các nhà lập trình bằng ngôn ngữ C đối với các bài toán khoa học kỹ thuật và kinh tế thường gặp.

Cuốn sách “ **101 thuật toán và chương trình bài toán khoa học kỹ thuật và kinh tế bằng ngôn ngữ C**” nhằm bổ sung cho chỗ trống này. Thông qua các chương trình mẫu các tác giả mong muốn cung cấp cho bạn đọc những thuật toán và chương trình của nhiều loại bài toán khoa học kỹ thuật và kinh tế thường gặp.

Toàn bộ cuốn sách gồm 101 chương trình chia làm 11 chương.

Chương 1 là 20 chương trình minh họa giúp bạn đọc mới bắt đầu làm quen với ngôn ngữ C. Các chương trình này có thuật toán đơn giản và được giới thiệu để minh họa cho những vấn đề cơ bản của việc lập trình ngôn ngữ C.

Chương 2 gồm 16 chương trình dành cho các bài toán đại số với các số thực và số phức.

Chương 3 gồm 8 chương trình đồ họa các hàm theo tham số, theo tọa độ cực, các mặt trong không gian 3 chiều.

Chương 4 gồm 12 chương trình dành cho các bài toán vectơ, ma trận, hệ phương trình đại số tuyến tính.

Chương 5 gồm 8 chương trình về đa thức và nội suy đa thức.

Chương 6 gồm 4 chương trình tính tích phân xác định và tích phân kép.

Chương 7 gồm 3 chương trình giải các phương trình phi tuyến.

Chương 8 gồm 3 chương trình tìm cực trị các hàm một biến và hai biến.

Chương 9 gồm 4 chương trình giải phương trình vi phân và hệ phương trình vi phân cấp n.

Chương 10 gồm 4 chương trình về các vấn đề xác suất và thống kê.

Chương 11 gồm 15 chương trình xử lý văn bản, quản lý và một số bài toán ứng dụng khác.

Tất cả các chương trình đều được chạy có kết quả bằng TC91. Các chương trình của cuốn sách này đều được in trực tiếp từ máy tính.

Về bố cục cuốn sách này có nhiều nét giống cuốn sách “ *101 thuật toán và chương trình bài toán khoa học kỹ thuật và kinh tế ngôn ngữ PASCAL* ” của cùng tác giả, xuất bản năm 1993 và đã được tái bản nhiều lần. Chúng tôi cũng được sự động viên và góp ý nhận xét của nhiều bạn đọc. Nhiều vấn đề đã được đưa vào cuốn sách này. Tuy nhiên do trình độ có hạn và nhất là do có ít nguồn tư liệu nên chắc chắn cuốn sách này không tránh khỏi sai sót. Chúng tôi mong được sự chỉ dẫn, góp ý của bạn đọc. Mọi chỉ dẫn, góp ý xin gửi về Khoa Thiết bị điện Trường đại học Bách Khoa Hà Nội. Chúng tôi xin chân thành cảm ơn.

Nếu bạn đọc có yêu cầu về đĩa mềm chứa chương trình cuốn sách này xin liên hệ với khoa Thiết bị điện Trường đại học Bách Khoa Hà Nội - ĐT. 692511 chúng tôi xin cung cấp miễn phí.

Các tác giả

Mục lục

Lời giới thiệu	3
Mục lục	6
Chương 1. Một số chương trình minh họa cơ bản lập trình ngôn ngữ C	
Bài số 1 Chương trình minh họa vào - ra	14
Bài số 2 Chương trình minh họa cách hiển thị	16
Bài số 3 Chương trình minh họa lệnh gán	17
Bài số 4 Chương trình minh họa toán tử tự tăng tự giảm	19
Bài số 5 Chương trình minh họa toán tử logic	20
Bài số 6 Chương trình minh họa mảng và con trỏ	21
Bài số 7 Chương trình minh họa dùng if else, phân loại học sinh theo điểm	22
Bài số 8 Chương trình minh họa sử dụng switch, phân loại học sinh theo điểm	24
Bài số 9 Chương trình minh họa sử dụng for. Tìm tất cả các phương án để có được 1000đ từ các tờ 500đ, 200đ, 100đ	25
Bài số 10 Chương trình minh họa sử dụng while	27
Bài số 11 Chương trình minh họa sử dụng do while, tìm tổng của cấp số tự nhiên với n cho trước	28
Bài số 12 Chương trình minh họa khai báo và gọi hàm	29

Bài số 13	Chương trình minh họa sử dụng hàm. Lập một hàm thực hiện các phép tính số học : cộng, trừ, nhân, chia của hai số thực	31
Bài số 14	Chương trình minh họa mảng một chiều. Tính tổng của một dãy số	32
Bài số 15	Chương trình minh họa mảng sử dụng con trỏ. Tính tổng của một dãy số	34
Bài số 16	Chương trình minh họa mảng string. Cho một số nguyên giữa 1 và 7, tìm số ngày trong tuần tương ứng	35
Bài số 17	Chương trình minh họa xử lý string. Đếm số chữ cái nào đó trong một dòng chữ	36
Bài số 18	Chương trình minh họa mảng nhiều chiều. Tìm phần tử âm đầu tiên trong một mảng hai chiều	37
Bài số 19	Chương trình minh họa sử dụng cấu trúc. Xây dựng cấu trúc nhân sự gồm họ và tên, ngày sinh, ngày tuyển dụng, bậc lương	38
Bài số 20	Chương trình minh họa sử dụng macro	40

Chương 2. Đại số

Bài số 21	Tính tổ hợp chập k trong n phần tử C_n^k	42
Bài số 22	Tính tích của n số thực	44
Bài số 23	Tính tổng và tích của một dãy n số thực	45
Bài số 24	Tìm các số dương trong một dãy số	47
Bài số 25	Tính trung bình trong khoảng [a,b] của một dãy số	49
Bài số 26	Tìm các số của chuỗi FIBONACCI	50
Bài số 27	Xác định số lớn nhất trong một dãy số	52

Bài số 28a Tìm tam giác PASCAL theo hàm nhị thức	53
Bài số 28b Tìm tam giác PASCAL theo biểu thức $C_{ij} = C_{i-1,j} + C_{i-1,j-1}$	55
Bài số 29 Đảo ngược thứ tự của một dãy số	57
Bài số 30 Sắp xếp dãy số theo chiều giảm	59
Bài số 31 Giải phương trình trùng phương	61
Bài số 32 Cho ba cạnh a, b, c có thể là các cạnh của một tam giác. Tìm điều kiện để có tam giác, nếu có tính chu vi, diện tích tam giác và xác định loại tam giác	63
Bài số 33 Tính giai thừa của một số nguyên theo hàm giai thừa và giai thừa đệ quy	66
Bài số 34a Tìm các số nguyên tố với số n cho trước (sàng Eratosthene dynamic)	68
Bài số 34b Tìm các số nguyên tố giữa hai số tự nhiên cho trước (sàng Eratosthene)	71
Bài số 35 Lập các hàm, tính toán các phép tính đối với số phức : tổng, hiệu, tích, thương, khai căn, lũy thừa	72
Bài số 36 Giải phương trình bậc hai có các hệ số phức	78
Bài số 37 Tính tổng và tích hai số phức dùng pointer	80

Chương 3. Đồ họa

Bài số 38 Vẽ hàm số $y = f(x)$. Áp dụng với $y_1 = \sin x$, $y_2 = \frac{\sin x}{x}$	84
Bài số 39 Vẽ đường cong theo tham số. Áp dụng với các hàm :	

$$\text{Hypocycloide} \begin{cases} x = \cos^3(t) \\ y = \sin^3(t) \end{cases}$$

$$\text{Trochoide } \begin{cases} x = 2t - 3\sin(t) \\ y = 2 - 3\cos(t) \end{cases}$$

$$\text{và } \begin{cases} x = (1 + \cos^2(t)) \cdot \sin(t) \\ y = \sin^2(t) \cdot \cos(t) \end{cases} \quad 88$$

Bài số 40 Vẽ đường cong theo tọa độ cực $r = f(\theta)$.

Áp dụng vẽ đường xoắn ốc Archimede $r = \theta, \theta \in [0, 40]$
đường hoa hồng 4 cánh $r = \sin 2\theta, \theta \in [0, 2\pi]$ **92**

Bài số 41 Vẽ quỹ đạo cycloide **96**

Bài số 42 Vẽ không gian ba chiều có khử mặt ẩn

Áp dụng cho hàm hai biến $z = \sin x \cdot \sin y$ **99**

Bài số 43 Vẽ mặt không gian ba chiều cho hàm hai biến $z = f(x, y)$

Áp dụng cho $z = \frac{5 \sin \sqrt{x^2 + y^2}}{\sqrt{x^2 + y^2}}$ **106**

Bài số 44 Vẽ biểu đồ thống kê **111**

Bài số 45 Vẽ các quỹ đạo hành tinh của hệ mặt trời **114**

Chương 4. Vectơ, ma trận, hệ phương trình đại số tuyến tính

Bài số 46 Tính tích vô hướng và tích vectơ trong không gian ba chiều **119**

Bài số 47 Tính tích vô hướng của vectơ n chiều **120**

Bài số 48 Tính ma trận chuyển vị **123**

Bài số 49 Tìm các phần tử min và max trong một ma trận **126**

Bài số 50 Tính tổng hai ma trận **128**

Bài số 51 Nhân hai ma trận tổng quát **131**

Bài số 52	Nhân hai ma trận	135
Bài số 53	Tính tích hai ma trận phức dùng pointer	138
Bài số 54	Tính tích hai ma trận dùng file	142
Bài số 55	Vào dữ liệu ma trận tổng quát dùng file	146
Bài số 56	Tính giá trị định thức cấp n	149
Bài số 57	Tìm ma trận nghịch đảo	153
Bài số 58	Giải hệ phương trình đại số tuyến tính cấp n	158

Chương 5. Đa thức và nội suy đa thức

Bài số 59	Tính giá trị của một đa thức theo thuật toán Horner	164
Bài số 60	Tính tổng của hai đa thức	166
Bài số 61	Nhân hai đa thức	169
Bài số 62	Chia hai đa thức	172
Bài số 63	Tìm đa thức nội suy Lagrange	176
Bài số 64	Tìm đa thức nội suy Newton	181
Bài số 65	Tìm đa thức nội suy ma trận Lagrange	187
Bài số 66	Tính đạo hàm cấp l của một đa thức	194
Bài số 67	Tính đạo hàm cấp l của đa thức Newton	197

Chương 6. Tích phân số

Bài số 68	Tính tích phân xác định $\int_a^b f(x)dx$ bằng phương pháp Simpson	200
Bài số 69	Tính tích phân xác định $\int_a^b f(x)dx$ bằng phương pháp hình thang	202

Bài số 70 Tính tích phân kép $\iint f(x,y)dx dy$ bằng phương pháp Gauss-Legendre	204
Bài số 71 Tính tích phân kép $\iint f(x,y)dx dy$ bằng phương pháp Romberg	208

Chương 7. Giải phương trình phi tuyến

Bài số 72 Tìm nghiệm trong khoảng $[a,b]$ của hàm phi tuyến bằng phương pháp chia đôi cung	213
Bài số 73 Tìm nghiệm trong khoảng $[a,b]$ của hàm phi tuyến bằng phương pháp cát tuyến	215
Bài số 74 Tìm nghiệm của hàm phi tuyến bằng phương pháp lập Newton	218

Chương 8. Tối ưu hóa

Bài số 75 Tìm cực trị của hàm một biến bằng phương pháp tiết diện vàng	222
Bài số 76 Tìm cực trị của hàm một biến bằng phương pháp gradient	226
Bài số 77 Tìm cực trị của hàm hai biến bằng phương pháp gradient	228

Chương 9 Phương trình vi phân

Bài số 78 Giải phương trình vi phân cấp một bằng phương pháp Euler	233
Bài số 79 Giải phương trình vi phân cấp một bằng phương pháp Euler cải tiến	235

Bài số 80	Giải phương trình vi phân cấp một bằng phương pháp Runge-Kutta	238
Bài số 81	Giải hệ phương trình vi phân cấp n bằng phương pháp Runge-Kutta	241

Chương 10. Xác suất và thống kê

Bài số 82	Tính phân bố nhị thức	246
Bài số 83	Tính phân bố Poisson	248
Bài số 84	Tính kỳ vọng, phương sai, độ lệch quân phương của các biến ngẫu nhiên	250
Bài số 85	Cho hai bảng dữ liệu, tìm hệ số tương quan và mức tin cậy giữa các biến	252

Chương 11. Một số chương trình xử lý văn bản, quản lý và một số bài toán ứng dụng

Bài số 86	Lập chương trình in lịch thế kỷ	256
Bài số 87	Lập chương trình kiểm tra các số liệu vào là số nguyên	260
Bài số 88	Lập trình in tờ hóa đơn	263
Bài số 89	Lập trình in các kiểu kẻ khung dùng ký tự đồ họa mã ASCII	266
Bài số 90	Lập trình vào - ra một dữ liệu kiểu cấu trúc	274
Bài số 91	Lập trình bài toán tháp Hà Nội dùng hàm đệ quy	277
Bài số 92	Mảng một chiều kiểu cấu trúc	279
Bài số 93	Mảng kiểu cấu trúc, danh sách từng người	282

Bài số 94 Mảng kiểu cấu trúc, danh sách nhân sự	284
Bài số 95 Mảng kiểu cấu trúc theo dòng, danh sách nhân sự	287
Bài số 96 Cho ngày tháng sinh, tìm chòm sao tương ứng	291
Bài số 97 Chương trình file truy nhập tuần tự	295
Bài số 98 Chương trình file truy nhập tuần tự, cho phép tạo, sửa chữa, thêm vào cuối file và chọn tên file	300
Bài số 99 Mã hóa và giải mã Morse một bức điện đánh từ bàn phím	309
Bài số 100 Lập trình cho một bản nhạc. Áp dụng cho bài <i>Tiến quân ca</i> của nhạc sĩ Văn Cao	313
Bài số 101 Tạo cửa sổ ở chế độ văn bản	319
Phụ lục Các hàm Turbo C thường gặp	321
Tài liệu tham khảo	327

Chương 1

MỘT SỐ CHƯƠNG TRÌNH MINH HỌA CƠ BẢN LẬP TRÌNH NGÔN NGỮ C

Chương này dành cho bạn đọc bắt đầu làm quen với ngôn ngữ C. Thông qua một số chương trình đơn giản nhằm minh họa cho những vấn đề cơ bản của việc lập trình ngôn ngữ C. 20 chương trình trong chương này có thuật toán đơn giản, chúng được xây dựng nhằm minh họa, giải thích việc sử dụng các toán tử chủ yếu của ngôn ngữ C.

Bài số 1 Viết chương trình vào số liệu từ bàn phím và hiện kết quả trên màn hình cho các dữ liệu kiểu nguyên, thực và string.

Bài giải Chương trình CT1 gồm việc khai báo kiểu các dữ liệu kiểu nguyên, thực và một string gọi là `ten[10]`, max là 10 ký tự.

Lưu ý là để vào dữ liệu từ bàn phím trong câu lệnh `scanf` ta phải dùng địa chỉ của biến `&a`, `&b`, `&x` mà không phải là giá trị của biến `a`, `b`, `x`. Phần điều khiển trong câu lệnh `printf` và `scanf` nằm giữa hai dấu nháy kép " và " phải có thứ tự đặc tả phù hợp với kiểu của biến cần đưa vào hoặc hiện màn hình.

Nếu muốn in kết quả trên máy in thì câu lệnh in phải được viết như sau :

```
fprintf ( stdprn, " điều khiển ", danh sách biến cần in );
```

```

/* CT1 Chuong trinh minh hoa vao ra */
#include<stdio.h>
void main()
{
int a; /* Khai bao kieu du lieu */
long int b;
float x;
char ten[10]; /* Khai bao string max 10 ky tu */
printf("\n Vao du lieu tu ban phim ");
printf("\n a = "); scanf("%d",&a);
printf("\n b = "); scanf("%ld",&b);
printf("\n x = "); scanf("%f",&x);
printf("\n Ten :");scanf("%s",ten);
    /* Hien thi ket qua */
printf("\n a :%10d\n b :%10ld\n x :%10.2f",a,b,x) ;
printf("\n Tac gia TURBOC :%s",ten);
getch();
return;
}

```

Ta được kết quả chương trình CT1 như sau :

Vao du lieu tu ban phim

a = - 12

b = 6

x = 16.82

Ten : BORLAND

a : - 12

b = 6

$x = 16.82$

Tác giả TURBOC : BORLAND

Bài số 2 Tìm kết quả của chương trình sau đây (CT2)

```
/* CT2 Chuong trình minh hoa cach hien thi */
#include<stdio.h>
void main()
{
int n = 543; /* Khai bao va khoi dau cac bien */
int p = 5;
float x = 34.5678;
printf("\nA:%d %f\n",n,x);
printf("B:%4d %10f\n",n,x);
printf("C:%2d %3f\n",n,x);
printf("D:%10.3f %10d\n",x,n);
printf("E:%-5d %f\n",n,x);
printf("F:%*d\n",p,n);
printf("G:%*.*f\n",12,5,x);
printf("H:%x   :%8x  :\n",n,n);
printf("I:%o   :%8o  :\n",n,n);
getch();
return;
}
```

Bài giải Ta cần nắm vững ý nghĩa của các ký hiệu sau đây :

Ký hiệu	Ý nghĩa
d	dùng cho số nguyên hệ thập phân
o	dùng cho hệ cơ số 8

x	dùng cho hệ cơ số 16 (từ 0 đến f)
X	dùng cho hệ cơ số 16 (từ 0 đến F)
u	dùng cho số nguyên không dấu (unsigned)
c	dùng cho char (ký tự)
s	dùng cho string (xâu ký tự)
e	số thực dạng khoa học m.nnnexx
E	số thực dạng khoa học m.nnnExx
f	số thực dạng mm.nn
z	tương tự như e hay f tùy theo giá trị cần chỉ thị

dấu âm (-) để căn sang bên trái, nếu không sẽ căn sang bên phải.

Kết quả của chương trình CT2 là :

A : 543 34.567799

B : 543 34.567799

C : 543 34.567799

D : 34.568 543

E : 543 34.567799

F : 543

G : 34.56780

H : 21f : 21f :

I : 1037 : 1037 :

Bài số 3 Cho các biến kiểu thực và kiểu nguyên. Tìm giá trị gán cho các biến của chương trình CT3.

/* CT3 Chương trình minh họa lệnh gán */

#include<stdio.h>


```

void main()
{
int n = 5,p = 9; /* Khai bao va khoi dau cac bien */
int q1,q2,q3,q4,q5;
float x1,x2,x3,x4;
printf("\n Tim gia tri gan cho cac bien ");
q1 = n < p;
q2 = n == p;
q3 = p % n + p > n;
q4 = n * (p > n ? n : p);
q5 = n * (p < n ? p : p);
x1 = p / n;
x2 = (float)p / n;
x3 = (p + 0.5) / n;
x4 = (int)(p + 0.5) / n;
/* Hien thi gia tri cac bien */
printf("\n q1 = %d ",q1);
printf("\n q2 = %d ",q2);
printf("\n q3 = %d ",q3);
printf("\n q4 = %d ",q4);
printf("\n q5 = %d ",q5);
printf("\n x1 = %10.3f ",x1);
printf("\n x2 = %10.3f ",x2);
printf("\n x3 = %10.3f ",x3);
printf("\n x4 = %10.3f ",x4);
getch();
return;
}

```

Bài giải Ta được kết quả chương trình CT3 là :

Tim gia tri gan cho cac bien

$q1 = 1$

$q2 = 0$

$q3 = 1$

$q4 = 25$

$q5 = 45$

$x1 = 1.000$

$x2 = 1.800$

$x3 = 1.900$

$x4 = 1.000$

Bài số 4 Tìm kết quả chương trình minh họa toán tử tự tăng tự giảm CT4.

```
/* CT4 Chuong trinh minh hoa toan tu tu tang,tu giam */
#include<stdio.h>
void main()
{
int n = 10, p = 5,q = 10, r;
printf("\n Chuong trinh minh hoa toan tu tu tang tu giam \n");
r=n==(p=q);
printf(" A :n =%d p =%d q =%d r =%d\n",n,p,q,r);
n=p=q=5;
n+=p+=q;
printf(" B:n =%d p =%d q =%d \n",n,p,q);
q=n<p?n++ :p++;
```

```

printf(" C :n =%d p =%d q =%d \n",n,p,q)
q=n>p?n++:p++;
printf(" D:n =%d p =%d q =%d \n",n,p,q);
getch();
return;
}

```

Bài giải Ta được kết quả chương trình CT4 là :

Chương trình minh họa toán tử tăng giảm

A : n = 10 p = 10 q = 10 r = 1

B : n = 15 p = 10 q = 5

C : n = 15 p = 11 q = 10

D : n = 16 p = 11 q = 15

Bài số 5 Tìm kết quả của chương trình toán tử logic.

```

/* CT5 Chương trình minh họa toán tử logic */
#include<stdio.h>
void main()
{
int n,p,q;
printf(" \n Chương trình minh họa toán tử logic \n ");
n = 5; p = 2; /* Trường hợp 1 */
q = (n++ > p) || ( p++ != 3);
printf("A : n = %d p = %d q = %d\n",n,p,q);
n = 5; p = 2; /* Trường hợp 2 */
q = (n++ < p) || ( p++ != 3);
printf(" B : n = %d p = %d q = %d\n",n,p,q);
}

```

```

n = 5; p = 2; /* Truong hop 3 */
q = (++n == 3)&&( ++p == 3);
printf(" C : n = %d p = %d q = %d\n",n,p,q);
n = 5; p = 2; /* Truong hop 4 */
q = (++n == 6)&&( ++p == 3);
printf(" D : n = %d p = %d q = %d\n",n,p,q);
getch();
return;
}

```

Bài giải Toán tử && và || chỉ tính toán hạng thứ hai khi cần. Ở đây trường hợp 1 và 3 không được tính. Kết quả chương trình CT5 là:

Chương trình minh họa toán tử logic

A : n = 6 p = 2 q = 1

B : n = 6 p = 3 q = 1

C : n = 6 p = 2 q = 0

D : n = 6 p = 3 q = 1

Bài số 6 Cho mảng 3 phần tử kiểu nguyên và một con trỏ kiểu nguyên. Tìm kết quả của chương trình CT6.

```

/* CT6 Chương trình minh họa mảng và con trỏ */
#include<stdio.h>

void main()
{
int i,j
int t[3]; /* Khai báo mảng 3 phần tử */
int * adt; /* Khai báo con trỏ kiểu nguyên */

```